

SBORNÍK

ZÁPADOČESKÉHO MUZEA V PLZNI

HISTORIE XXV

Panna Maria Staropltzenecká a její uctívání

Pavel Kilbergr – Luděk Krčmář

Muzeum církevního umění plzeňské diecéze prezentuje ve své expozici řadu mimořádně cenných uměleckých děl sakrálního umění. Vynikají mezi nimi především sochy a obrazy, které jsou v přízemní části muzea řazeny nikoliv chronologicky, ale jako logický celek věnovaný historickým a svatým osobám a některým dějům ze života svatých a dějin spásy člověka. Představeni jsou apoštolové, světci, Panna Maria a život Krista.¹

Obr. č. 1 – Socha trůnící Madony, Panny Marie Staropltzenecké. Muzeum církevního umění plzeňské diecéze v Plzni. Foto V. Marian, 2020.

Severní chodba ambitu je věnována životu Panny Marie. Své nezastupitelné místo zde má i gotická socha trůnící Madony (obr. č. 1). Podle popisky pochází ze západních Čech z doby okolo roku 1470 (lipové dřevo, polychromie).² Z umělecko-historického hlediska je pak podrobněji popsána jako trůnící Madona, západní Čechy, kolem 1470–1480, dřevo, výška 59 cm, vzadu vyhloubeno, stará (původní?) polychromie a zlacení (původní?), plastické ozdoby na lemu roucha, restaurováno v roce 1995 M. Stroblovou, částečně seřezané temeno hlavy, drobná mechanická poškození.³ Je charakterizována jako nevelká, honosně vypravená trůnící Ma-

dona, která patří k důležitým objevům, jež byly v poslední době v západočeském sochařství učiněny, jelikož jako jedna z mála reflektuje aktuální slohové dění za západními hranicemi českých zemí. Mylně je zde uvedeno, že o soše nebylo zatím nic publikováno.⁴

Z popisu vyplývá, že pochází ze západních Čech, sakrální prostor, kde bývala umístěna, však uváděn a znám není. Zdá se, že pro nás již tyto údaje upadly v zapomnění. Ale není tomu tak. Z roku 1915 pochází krátká zpráva z pera Antonína Podlahy, která zcela mění pohled na tuto skvostnou sochu.⁵ Pochází z kostela Narození Panny Marie ve Starém Plzenci (obr. č. 2).⁶ Základní památková soupisová literatura ji zde neuvádí,⁷ a nezná ji ani historická fotodokumentace.⁸ A tak údaj, odkud socha pochází, zmizel z našeho povědomí. Antonín Podlaha ji v roce 1915 popisuje jako pozdně gotickou sošku Madony s Ježíškem z první poloviny 16. století, dřevěná, 65 cm vysoká s původní polychromií, s kuličkovými ozdobami na lemu pláště Madony.⁹ Údaje o stáří a výšce Madony se od dnešních popisů liší, ale fotografie sochy doprovázející stať nenechá na pochybách, že se jedná o Madonu ze sbírky Západočeského muzea v Plzni (obr. č. 3). Rozdíl ve výšce zapříčinila tehdejší korunka na hlavě Panny Marie. Důležitý je i údaj, že: „soška, červotočem značně porušená, uložena prozatím jako majetek zmíněného chrámu proti reversu v Západočeském umělecko-průmyslovém muzeu v Plzni.“¹⁰ Kdy byla socha v muzeu uschována, není zřejmé. V roce 1908 v kostele uváděna není.¹¹ V témže roce navštívil ředitel plzeňského muzea Josef Škorpil faru ve Starém Plzenci kvůli gotické madoně a dalším předmětům.¹² Z kostela mohla být odstraněna v 80. letech 19. století, kdy se

4 Tamtéž.

5 PODLAHA, Antonín, *Drobné příspěvky k Soupisu*. Památky archaeologické. Díl XXVII., 1915, s. 233–234.

6 Více o kostelu a jeho cenné freskové výzdobě například PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 320–325; BERAN, Josef, *Staropltzenecké kostely*. Plzeň 1947, s. 11–25; KOLEKTIV, *Umělecké památky Čech 3*. Praha 1980, s. 421; ROYT, Jan, *Pozdně gotická nástěnná malba*. Gotika v Západních Čechách (1230–1530) II. Praha 1996, s. 435–436; SOUKUP, Jan, *Kostely Starého Plzeňce*. Starý Plzeňec 2009, s. 26–43.

7 PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 323–325; KOLEKTIV, *Umělecké památky Čech 3*. Praha 1980, s. 421.

8 KRČMÁŘ, Luděk, *Interiéry kostelů a kaplí Plzeňska na historických negativních*. Plzeň 2023, s. 120–122.

9 PODLAHA, Antonín, *Drobné příspěvky k Soupisu*. Památky archaeologické. Díl XXVII., 1915, s. 233.

10 Tamtéž.

11 PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 323–325.

12 Spisovna Západočeského muzea v Plzni, *Umělecko-průmyslové muzeum v Plzni, Kasovní doklady III.*, 1909.

1 KRČMÁŘ, Luděk, *Uctívání sochy a obraz v expozici Muzea církevního umění plzeňské diecéze v Plzni*. Sborník Západočeského muzea v Plzni – Historie XXII, 2022, s. 5.

2 Autorem popisky je Ing. arch. Jan Soukup. Socha patří do sbírky Západočeského muzea v Plzni – umělecko-průmyslového oddělení, inventární číslo UMP 3026.

3 FAJT, Jiří – CHLÍBEC, Jan, *Sochařství*. Gotika v Západních Čechách (1230–1530) III. Praha 1996, s. 714–715.

Obr. č. 2 – Starý Plzeň, kostel Narození Panny Marie. Západočeské muzeum v Plzni, oddělení novějších dějin. Foto V. Klein, 1931.

kvůli červotoči rozpadly oba postranní barokní oltáře a byly roku 1885 nahrazeny pseudogotickými oltáři se sochami Božského Srdce Páně a Panny Marie Lurdské.¹³ Snad byla deponována na staroplzeneckou faru. Ze zprávy z roku 1915 víme, že i socha Madony byla silně napadená červotočem.¹⁴ Snad byla součástí jednoho z těchto odstraněných barokních oltářů.

Z několika přímých i nepřímých údajů překvapivě zjistíme, že socha trůnící Madony byla v mimořádné úctě věřících. V dřívější době byla ozdobována šatečkami a votivními dary. V inventáři z roku 1676 je zaznamenáno: „Vestimenta pro ornamento imaginis B. V. Mariae 8; Catenula argentea 1; Crux argentea cum catenula 1; Ubra argentea 2; Annuli argentei, unus deauratus 2; Rosaria 3.“ V inventáři z roku 1700 je pak uváděno: „Catenula argentea in statua B. V. Mariae et Jesuli 1; Alia item catenula argentea, de qua dependet crucula argentea 1; Crucula aurea in eadem statua dependens 1; Item annulus aureus in eadem statua 1; Coralium rubrorum ligulae 2; Margaritarum minorum ligulae 2; Ubra argentea in eadem statua 2; Corollae ex fictitiis unionibus in statua B. V. Mariae et Jesuli 2“.¹⁵ V překladu v roce 1676: „8 šatů na ozdobu sochy Panny Marie, 1 stříbrný řetěz, 1 stříbrný kříž s řetízkem, 2 stříbrná řádka, 2 stříbrné prstýnky (jeden pozlacený), 3 růžence“ a v roce 1700: „1 stříbrný řetěz na soše Panny Marie a Ježíška, 1 jiný stříbrný řetěz, na němž je zavěšen stříbrný křížek, 1 zlatý křížek visící na téže soše, 1 zlatý prstýnek na téže

soše, 2 červené korále, 2 náhrdelníky s malými perlami, 2 stříbrná řádka na téže soše, 2 korále ze složených unionibus (části?) na soše Panny Marie a Ježíška“.¹⁶ V souboru poměrně četných votivních darů je zmiňováno i osm šateček na sochu, z čehož vyplývá, že byla stejně jako v případě jiných poutních mariánských míst v rámci zvýšené úcty i odívána.

Nejsou to však jediné příklady úcty k soše. V letech 1832 a 1833 došlo ke krádeži votivních darů (stříbrných mincí) k Madoně, jak uvádí farní kronika: „Im Jahre 1832 ist die Statue der Mutter Gottes in der Adventszeit nach der Rorate in dem sich der Dieb in der Kirche einsperren liess, dann am 9ten Februar 1833 wieder aller Silbermünzen geraubt worden.“ V překladu: „V roce 1832 byla socha Matky Boží v adventním období po rorátech, kdy se zloděj nechal v kostele zamknout, poté 9. února 1833 znovu oloupena o všechny stříbrné mince.“¹⁷ Votivní dary jsou připomínány i při okradení sochy v roce 1838, jak zaznamenal ve farní kronice plzenecký farář a děkan František Xaver Pištěk: „Z 29ho na 30=ho Května r.b. všecky peníze, dílem Tolari, dílem dwacetníky / 15 do-

Obr. č. 3 – Socha Madony z kostela Narození Panny Marie ve Starém Plzenci. Převzato z PODLAHA, Antonín, *Drobné příspěvky k Soupisu. Památky archaeologické. Díl XXVII., 1915, s. 234.*

13 Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzeňec 1761–1918*. <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1761-1918> (29. 12. 2024), s. 80–81; Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzeňec 1836–1946*. <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1836-1946> (29. 12. 2024), strojopisná příloha u s. 1; SOUKUP, Jan, *Kostely Starého Plzeňce*. Starý Plzeňec 2009, s. 34.

14 PODLAHA, Antonín, *Drobné příspěvky k Soupisu. Památky archaeologické. Díl XXVII., 1915, s. 233.*

15 Tamtéž.

16 Z latiny přeložil Michal Tejček.

17 Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzeňec 1836–1946*. <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1836-1946> (29. 12. 2024), s. 13. Z rukopisu přepsal a přeložil Michal Tejček.

hromady/ wyloupením dwou skleněných tabulek, otwřením okna, a spuštěním se do Kostela, přes oltář s. Barbory ze Štatu Matky Boží, potřetí již ukradeny byli.

František Pištěk Děkan, tuto swatokrádež slawnému pracovnímu úřadu Štáhlavskému dne 31 Května 1838 osobně ohlásil i na čež P. Pra... Jos. Treib, s P. Frant. Pokorným všechno úředním písařem, se mnou, s P. Kaplanem P. Jak. Pitlíkem, a s Učitelem Jos. Johnem jakožto Kostelníkem, dne 1 Června r.b. odpuledne tuto swatokrádež wyšetřovali, a Protokoll jí se tykající, we farním domě zawedli.¹⁸

Zvýšenou úctu k soše trůnící Madony dokazuje i její korunování, jak nám připomíná historická fotografie publikovaná v roce 1915 (obr. č. 3).¹⁹ Úpravy sochy v podobě seřezaného temene hlavy Panny Marie si všímá i její umělecko-historický popis.²⁰ Je zřejmé, že úprava hlavy byla provedena pro druhotné osazení korunky, jak bývalo u uctívaných soch časté.

Je možné, že socha Panny Marie Staroplzenecké byla součástí zdejší mimořádné mariánské úcty, která vyvrcholila roku 1702 založením zdejšího mariánského bratrstva. Na žádost hraběte Jana Jindřicha Kokořovce z Kokořova, majitele štáhlavského panství, bylo potvrzeno papežem Klementem XI. bulou ze dne 11. listopadu 1702. K zrušení bratrstva došlo za reformou Josefa II. v roce 1793.²¹ Mariánské bratrstvo bylo zřízeno za staroplzeneckého faráře Jakuba Jana Lenka, jeho horlivého podporovatele, jak svědčí nápis na jeho náhrobním kameni, původně osazeném v kostele (později přenesen na nový hřbitov).²²

Mariánský ctitel a farář Jakub Jan Lenk byl i iniciátorem ulití zdejšího, dodnes zachovalého zvonu Panny Marie. Spolu s kostelníkem Janem Aškanem jej nechal zhotovit v Klatovech zvonařem Štěpánem Pricqueym. Snad proto je na plášti zvonu reliéf milostného zobrazení Panny Marie Klatovské (obr. č. 4).²³

Na význam kostela Narození Panny Marie a možná dokonce i na kult Panny Marie Staroplzenecké může poukazovat i to, že hlavní barokní oltář z konce 17. století (zřejmě z roku 1695) je označen jako oltář privilegovaný (obr. č. 5). I tento oltář vznikl za působení faráře Jakuba Jana Lenka.²⁴

Mimořádnou mariánskou úctu v kostele Narození Panny Marie ve Starém Plzenci dokazuje i velmi hojná účast věřících o mariánských svátcích, o čem svědčí i dar dalšího staroplzeneckého faráře Jiřího Bonaventury Polipeského, působícího zde v letech 1712–1733.²⁵ Antonín Podlaha uvádí: „Farář Polipeský daroval roku 1723 plzeňskému klášteru dominikánskému 1 000 zl. s tou podmínkou, aby mu kněží z kláštera toho vypomáhali při zpovídání věřících před svátky Narození Panny Marie, sv. Václava, sv. Bar-

bory, Neposkvrněného početí a zvěstování P. Marie, mimo to, aby v tyto svátky v Plzenci mši svatou sloužili“.²⁶ Z popisu smlouvy vyplývá, že bylo potřeba zajistit dva výpomocné kněze.²⁷

Panna Maria Staroplzenecká neupadla úplně v zapomnění. Po druhé světové válce si údajně o ní povšiml P. Mons. ThDr. Josef Resl, plzeňský farář v letech 1945–1949. Do farní kroniky vložil strojopisnou přílohu – přepis Podlahova článku z roku 1915.²⁸ Oživení určení jejího původu a úcty k ní pak přináší zřejmě až tato stať.

Připomenutím a doplněním významu a úcty k soše trůnící Madony ze Starého Plzně se významně mění mapa poutních míst a míst zvláštní zbožnosti na území plzeňské diecéze. Socha Panny Marie Staroplzenecké v kostele Narození Panny Marie byla prokazatelně uctívána, jak dokazují soupisy votivních darů a jejich krádeže. Její kult byl pravděpodobně podpořen i zdejšími mariánským bratrstvem. Kostel byl tak v období baroka významným centrem mariánské úcty.

Panna Maria Staroplzenecká se také zařadila do skupiny mariánských soch vystavených v Muzeu církevního umění plzeňské diecéze v Plzni, kterým byla prokazována úcta a byly součástí poutních míst či míst zvláštní zbožnosti.²⁹

18 Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzenec 1836–1946*. <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1836-1946> (29. 12. 2024), s. 49.

19 Korunka je uložena v depozitáři Západočeského muzea v Plzni.

20 FAJT, Jiří – CHLÍBEC, Jan, *Sochařství*. Gotika v Západních Čechách (1230–1530) III. Praha 1996, s. 714.

21 PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 323.

22 Blíže k jeho osobě KILBERGR, Pavel, *Duchovní správcí ve Starém Plzni, Starém Plzenci*. Rukopis. Plzeň 2023, s. 25–26.

23 PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 325; SOUKUP, Jan, *Kostely Starého Plzně*. Starý Plzenec 2009, s. 31; KILBERGR, Pavel, *Duchovní správcí ve Starém Plzni, Starém Plzenci*. Rukopis. Plzeň 2023, s. 26.

24 K oltářům například PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 324–325; KOLEKTIV, *Umělecké památky Čech 3*. Praha 1980, s. 421; SOUKUP, Jan, *Kostely Starého Plzně*. Starý Plzenec 2009, s. 31; KILBERGR, Pavel, *Duchovní správcí ve Starém Plzni, Starém Plzenci*. Rukopis. Plzeň 2023, s. 26.

25 KILBERGR, Pavel, *Duchovní správcí ve Starém Plzni, Starém Plzenci*. Rukopis. Plzeň 2023, s. 25.

26 PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908, s. 323.

27 Celý latinský psaný opis smlouvy je uveden ve farní kronice, Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzenec 1761–1918*. <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1761-1918> (29. 12. 2024), s. 3–4 a jako samostatná příloha kroniky. Text v překladu zní: „Zakládací listina. V roce 1723, dne 27. listopadu, byla učiněna smlouva mezi na jedné straně vysoce ctihodným a důstojným panem staroplzeňským, lidově plzeňským, farářem panem Jiřím Bonaventurou Polipeským de Lauro a na druhé straně ctihodným plzeňským konventem sv. Markéty řádu kazatelů za priorátu důstojného a významného otce magistra priora Adriana Kouřimského ohledně 1000 florénů, složených výše zmíněným vysoce důstojným panem farářem v podobě dobrých stříbrných mincí obvyklých v Českém království, s následujícím obsahem: Konvent sv. Markéty se zavázal farnímu kostelu staroplzeňskému, že bude za účelem poslouchání zpovědí kajících věřících, a to každoročně a napořád už od prvních nešpor o pěti slavnostech, totiž o svátku Narození Bohorodičky, svatého Václava mučedníka, svatě Barbory, Neposkvrněného početí a o svátku Zvěstování blahoslavené Panny poskytovat dva otce kněze zpovědníky, kteří budou současně zavázáni v tom dni a ve dni následujícím o výše zmíněných slavnostech vysluhovat mešní oběť na úmysl, který bude stanoven výše jmenovaným důstojným panem farářem. Zajistit výše zmíněným otcům zpovědníkům vhodnou možnost se dostat na místo a vrátit se domů bude zavázáno štáhlavské panství podle dohody s předchůdcem důstojného pana faráře, totiž s důstojným Jakubem Janem Lenkem a se vznešeným panem Jankem Jindřichem Kokořovicem z Kokořova, hrabětem svatě říše římské, uzavřené 28. ledna roku 1702 a přecházející i na nástupce téhož vznešeného hraběte.

Za tuto duchovní službu, kterou má prokázat ctihodný plzeňský konvent, na druhé straně výše jmenovaný ctihodný pan farář Jiří Bonaventura Polipeský de Lauro vložil kapitál 1000 florénů konventu Plzeňskému svatě Markéty, k uložení kdekoliv, aby z něj každoročně mohl přijímat roční úrok a dle libosti jej užívat a s ním nakládat, laskavě svolil, avšak s touto výjimkou zahrnutou v dohodě: pokud by konvent svatě Markéty nemohl posloužit staroplzeňskému kostelu o těchto, anebo o jedné z výše zmíněných slavností, bude řečený konvent povinen vysoce ctihodnému panu faráři staroplzeňskému, anebo jeho nástupcům, vrátit vložený kapitál 1000 florénů, nakořím může být uzavřena a platit podobná smlouva jině. Pro větší ujistění obou stran a pro posílení důvěry, tento kontrakt vlastnoručně podepsali výše jmenovaný konvent a na druhé straně důstojný a ctihodný pan farář a obě strany opatřily svými pečeti. V roce a den výše uvedeném“. Přeložil Adam Mackerle.

28 Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzenec 1761–1918*. <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1761-1918> (29. 12. 2024), příloha. K jeho osobě blíže KILBERGR, Pavel, *Duchovní správcí ve Starém Plzni, Starém Plzenci*. Rukopis. Plzeň 2023, s. 11–13.

29 Blíže k těmto sochám KRČMÁŘ, Luděk, *Uctívání sochy a obraz v expozici Muzea církevního umění plzeňské diecéze v Plzni*. Sborník Západočeského muzea v Plzni – Historie XXII, 2022, s. 5–25.

Obr. č. 4 – Reliéf
Panny Marie Klatovské na
zvonu od zvonaře Štěpána
Pricqueye. Starý Plzeňec,
kostel Narození Panny
Marie. Foto L. Krčmář,
2025.

Obr. č. 5 – Nápis ALTARE PRIVILEGIATUM na hlavním oltáři kostela Narození Panny Marie ve Starém Plzenci. Foto L. Krčmář, 2024.

Prameny a literatura

Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzenec 1761–1918*.

<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1761-1918> (29. 12. 2024).

Státní okresní archiv Plzeň-jih, *Kronika fary Starý Plzenec 1836–1946*.

<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1836-1946> (29. 12. 2024).

Západočeské muzeum v Plzni, spisovna, *Umělecko průmyslové muzeum v Plzni, Kasovní doklady III., 1909*.

BERAN, Josef, *Staroplzeňské kostely*. Plzeň 1947.

FAJT, Jiří – CHLÍBEC, Jan, *Sochařství. Gotika v Západních Čechách (1230–1530) III*. Praha 1996, s. 618–878.

KILBERGR, Pavel, *Duchovní správci ve Staré Plzni, Starém Plzenci*. Rukopis. Plzeň 2023.

KILBERGR, Pavel, *Krádeže ve staroplzeneckých kostelech*. Nепublikovaný rukopis. Plzeň 2025.

KOLEKTIV, *Umělecké památky Čech 3*. Praha 1980.

KRČMÁŘ, Luděk, *Uctívání sochy a obraz v expozici Muzea církevního umění plzeňské diecéze v Plzni*. Sborník Západočeského muzea v Plzni – Historie XXII, 2022, s. 5–25.

KRČMÁŘ, Luděk, *Interiéry kostelů a kaplí Plzeňska na historických negativech*. Plzeň 2023.

PODLAHA, Antonín, *Posvátná místa Království českého, Arcidiecéze pražská, Díl II., Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*. Praha 1908.

PODLAHA, Antonín, *Drobné příspěvky k Soupisu*. Památky archaeologické. Díl XXVII., 1915, s. 233–234.

ROYT, Jan, *Pozdně gotická nástěnná malba*. Gotika v Západních Čechách (1230–1530) II. Praha 1996, s. 426–455.

SOUKUP, Jan, *Kostely Starého Plzeňce*. Starý Plzenec 2009.

The Virgin Mary of Starý Plzenec and her worshipping

The Museum of Religious Art of the Diocese of Pilsen presents a number of exceptionally valuable works of sacred art. The Gothic statue of the seated Madonna from the period of the years 1470–1480 enjoys an irreplaceable position there. Its original location has fallen into oblivion. It was not until a recently recalled short report from 1915 was discovered that led to its identification and a change in the view of this statue. It comes from the Church of the Nativity of the Virgin Mary in Starý Plzenec. From some direct and indirect archival data, we have found to our surprise that the statue of the seated Madonna was held in extraordinary reverence by believers. In earlier times, it was decorated with dresses and votive offerings. This is confirmed by chronicles recording thefts of votive offerings to the statue in 1832 and 1833. The high reverence for the statue of the seated Madonna is also evidenced by its coronation, as shown on a historical photograph. The statue was apparently part of the extraordinary Marian devotion in this area, which culminated in 1702 with the founding of the local Marian Brotherhood.

Sborník Západočeského muzea v Plzni – Historie XXV

Sborník Západočeského muzea v Plzni – historie XXV

© Západočeské muzeum v Plzni, p. o.

Odpovědný redaktor: Luděk Krčmář

Výkonný redaktor: Jiří Fák

Redakční rada ve složení: Vilém Knoll, Jan Lehner, Jindřich Mleziva

Návrh obálky: Petr Fák

Fotografie na obálce: Fotografie Loutky Karla Nováka. Archiv města Plzně, osobní fond Skupa Josef 1892–1970, karton 48 – Feriální osady v Plzni, snímky.

Překlady resumé do anglického jazyka: Vladimír Kraus

Sazba: Petr Fák

Tisk: Tiskárna Král, Plzeň

Vydalo Západočeské muzeum v Plzni v roce 2025

Náklad 300 výtisků

1. vydání

ISBN: 978-80-7247-230-7

ISSN: 0860-3597

Za obsah a kvalitu grafických předloh odpovídají autoři